

ע"פ 2194/17 - חיפה כימיקלים בע"מ נגד עיריית חיפה

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 2194/17

לפני: כבוד הנשיאה מ' נאור

המערערת: חיפה כימיקלים בע"מ

נגד

המשיבה: עיריית חיפה

ערעור על החלטת בית המשפט לעניינים מינהליים
בחיפה מיום 6.3.2017 בת"פ 542/11 שניתנה על ידי
כבוד השופטת ג' בסול

בשם המערערת: עו"ד יוסף בנקל; עו"ד אלי כהן

פסק-דין

1. לפני ערעור על החלטת בית משפט לעניינים מקומיים בחיפה (כבוד השופטת ג' בסול) מיום 6.3.2017. שלא לפסול עצמו מלדון בת"פ 542/11.

רקע

2. ביום 26.10.11 הגישה המשיבה כתב אישום כנגד המערערת בגין עיסוק ללא רישיון בעסק טעון רישוי. הדיונים בתיק נדחו מספר פעמים בשל ניסיונות להשיג הסכמות בין הצדדים. ביום 26.1.2015, לאחר סיום פרשת

עמוד 1

התביעה בתיק, העלתה המערערת טענת "אין להשיב לאשמה" בהתאם לסעיף 158 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב-1982. בטרם ניתנה החלטה בטענה זו, ביום 8.2.2017 הגישה המשיבה בקשה לצו הפסקה לעיסוק בעסק לפי סעיף 17 לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968 (להלן: "צו ההפסקה").

3. ביום 8.2.2017 קיבל בית המשפט (כבוד השופט ס' גץ-אופיר) את הבקשה לצו ההפסקה באופן זמני עד לדיון שנקבע למחרת בנוכחות הצדדים. בתום הדיון למחרת היום, הותר בית המשפט (כבוד השופט ג' בסול) את הצו על כנו, עד החלטה שעתידה הייתה להינתן ביום 12.2.2017. ביום 12.2.2017, בהיעדרה של המערערת ובנוכחות המשיבה, הקריא בית המשפט את החלטתו לאשר את צו ההפסקה. בנוסף לכך מסר בית המשפט את החלטתו לדחות את טענת "אין להשיב לאשמה" של המערערת.

4. על בסיס החלטות אלו של בית המשפט ואופן ניסוחן הגישה המערערת ביום 21.2.2017 בקשה לפסילת שופט. ביום 6.3.2017 דחה בית המשפט בקשה זו, בקבעו כי אין בהחלטותיו כדי להעיד על חשש אובייקטיבי ממשי למשוא פנים. בין היתר, הבהיר בית המשפט כי:

"הציטוטים המובאים ע"י ב"כ הנאשמת, ושנלקחו משתי ההחלטות, אין בה[ם] כדי להצביע על קיומה של דעה קדומה כלשהי נגד הנאשמת, אלא בקביעות הרלוונטיות לשלב בו נמצא הדיון, כאשר הדברים שנקבעו, צוינו, בזהירות המתחייבת, בהתחשב בשלב בו נמצא הדיון" (פסקה 13 להחלטה מיום 6.3.2017).

על החלטה זו הוגש הערעור שלפניי.

טענות המערערת

5. המערערת טענה כי החלטותיו והתבטאויותיו של המותב בעניין צו ההפסקה ובעניין טענת "אין להשיב לאשמה" מעידות על כך שדעתו ננעלה כנגדה בשאלות המצריכות הכרעה בתיק. בנוסף טענה המערערת כי הקראת ההחלטה שלא בפניה ביום 12.2.2017 מעלה גם היא חשש ממשוא פנים מצדו של המותב. על אלו הוסיפה המערערת כי מראית פני הצדק מצדיקה את פסילת המותב.

דיון והכרעה

6. לאחר שעיינתי בטענות המערערת ובהחלטות הקודמות בתיק זה, הגעתי למסקנה שדין הערעור להידחות וזאת ללא צורך בתגובת המשיבה.

סעיף 77א לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 קובע כי המבחן לפסלות שופט הוא קיומן של נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים. עיקר טענותיה של המערערת נסמך על התבטאויותיה והחלטותיה של בית המשפט קמא בעניין טענת "אין להשיב לאשמה" ובעניין צו ההפסקה. אין בידי לקבל טענות אלו. על מנת להכריע בטענת "אין להשיב לאשמה" נדרש בית המשפט לבחון את מסכת התביעה ולהביע עמדה לכאורית בנוגע אליה. באופן דומה, על מנת לקבל החלטה בעניין צו ההפסקה נדרש בית המשפט להכריע בין עמדות הצדדים לעניין זה, ובהן הערכת התשתית העובדתית כנגד המערערת ומידת הסיכון הנשקפת לציבור. בשני המקרים הבעת העמדה הלכאורית מהווה חלק מובנה מתפקידו של בית המשפט. על כן, וכפי שנקבע בהלכה הפסוקה, יש לראות בנימוקי החלטותיה של בית המשפט "התייחסות טבעית לנושא הנתון להכרעתו" (ע"פ 3921/93 אלקיים נ' מדינת ישראל (1.8.1993)) ואין בהם כשלעצמם כדי להצביע על כך שדעתו של המותב ננעלה (ע"פ 7068/15 נג'אר נ' מדינת ישראל (25.10.2015)); יגאל מרזל דיני פסלות שופט 268 (2006) (להלן: "מרזל"). אמנם, בנקודות מסוימות בית המשפט הביע דעותיו באופן שעשוי להתפרש כנחרץ יחסית לשלב בו נמצא ההליך. כך למשל בקביעתו כי המערערת אכן עסקה באחסון אמוניה, בניגוד לטענותיה:

"גם העובדה כי הנאשמת אמונה, כמפעל חיוני, לשמור על כמות מינימלית של אמוניה במיכל דנן, לשעת חירום, שומטת את הקרקע מתחת רגלי הטענה כי אין מתבצעת פעילות של אחסון כלל במקום" (מתוך ההחלטה מיום 12.2.2017 בה דחה בית המשפט את טענת "אין להשיב לאשמה" של המערערת).

אולם, ככלל הקפיד בית המשפט לסייג את עמדותיו בדרך המתיישבת עם הצורך להכריע בהן באופן לכאורי בלבד בשלב זה:

"... על פי הראיות שהוגשו עד כה, ולו במובן הלכאורי הדרוש בשלב זה, המאשימה ביססה את העובדות שבכתב האישום, ברמה כזו המחייבת את הנאשמת להשיב לאישום, הן בשאלת קיומו של העסק, הן בשאלת החומר המסוכן, והן בשאלת הצורך בק[ב]לת רישיון עסק לצורך ניהול אותו עסק" (שם).

לפיכך, בחינה כוללת של דברי בית המשפט בהחלטותיו הנזכרות לא מעלה שדעתו ננעלה להכריע נגד המערערת בסוגיות הדורשות הכרעה בתיק זה.

7. המערערת הוסיפה וטענה כי הקראת ההחלטה בעניין צו ההפסקה בהיעדרה מצביעה על משוא פנים מצדו של המותב. אף שניתן להצר על התחושה שנגרמה למערערת בשל הקראת ההחלטה בהיעדרה, הקראה זו מהווה החלטה דיונית. לפי ההלכה אין בהחלטות דיוניות כשלעצמן כדי ליצור חשש ממשוא פנים (ע"פ 8999/14 בן שטרית נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (1.1.2015); מרזל, בעמ' 174-178). לאור הלכה זו, מצאתי כי אין בהקראת ההחלטה בהיעדרה של המערערת או בהחלטות הדיוניות האחרות בתיק כדי להצדיק את קבלת הערעור דנן.

8. לבסוף, גם טענת המערערת לפיה יש לפסול את המותב בשל מראית פני הצדק אינה יכולה להתקבל. זאת כיוון שמראית פני הצדק עשויה להצדיק פסילת שופט רק במקרים חריגים ביותר שהמקרה דנן אינו נמנה עמם (רע"ב 10349/08 מדינת ישראל נ' גנאמה, פסקאות 7-8 לפסק דינו של השופט י' דנציגר (20.7.2009)).

בהתאם לאמור, הגעתי למסקנה כי אין בהחלטותיו של בית המשפט כדי להצדיק את פסילתו, וזאת מבלי להביע עמדה על ההחלטות לגופן.

סוף דבר, דין הערעור להידחות.

ניתן היום, י"ז באדר התשע"ז (15.3.2017).

ה נ ש י א ה
